

Konference Praha sdílená a rozdělená: Interkulturní paměť ve veřejném prostoru

Místo konání: Impact Hub, Drtinova 557/10, 150 00 Praha

Datum: 15. dubna, 10:30 – 18:30

Ve středu 15. dubna proběhla konference Multikulturního centra Praha s názvem **Praha sdílená a rozdělená: Interkulturní paměť ve veřejném prostoru**. Zhruba sedmdesát účastníků úvodem pozdravil ředitel MKC Praha Marek Čaněk, který představil projekt Praha sdílená a rozdělená zabývající se dědictvím pražské multikulturní historie 20. století: „Inspirující se historičkou Ines Koeltzsch nám jde o to popsat historii jak etnických a sociálních konfliktů a dělení společnosti, tak i sdílení a každodenní život ve společných veřejných prostorech“. Naznačil nejen program odpolední konference, ale i další plány do budoucna. „Praha sdílená a rozdělená už není pouze projektem, ale jedním z programů MKC, který chceme dále rozvíjet,“ řekl Čaněk. Dále předal slovo Kateřině Hamplové z Úřadu vlády ČR, zástupkyni programu EU Evropa pro občany, z něhož byl projekt Praha sdílená a rozdělená především financován.

Úvodní přednášku pronesl sociolog Csaba Szaló z Masarykově univerzity v Brně. Zaměřil se na problematiku současné „posedlosti“ minulostí v městském prostoru, kterou zúžil zaměřením na ruiny a jejich úlohu v současné společnosti. Zdůraznil, že náš vztah k městským ruinám není jen vztahem k minulosti, ale i vztahem k přítomnosti a budoucnosti. Položil si otázku, zda nám ruiny umožňují nahlédnout problematickou a protikladnou povahu 20. století, v němž vedle „pozitivní modernity“ (slibující lepší budoucnost) nalézáme i „negativní modernitu“ (jež vedla ke katastrofám dvou světových válek). Vzájemné působení dynamiky naděje a dynamiky katastrofy lze podle Csaby Szaló využít nejen ke kritické reflexi modernity jako takové, ale i k propojení minulosti, přítomnosti a budoucnosti.

Blok věnovaný komentovaným procházkám jako jedné z metod k objevování interkulturního města a historické paměti otevřela Anna Lénárd z Budapešti, která stručně představila [Budapest Walk Shop](#). Zmínila, že procházky po městě se svými kolegy chápe jako specifickou uměleckou formu, která sahá od deskriptivní narace až k emocionálním a smyslovým aspektům vnímání města a utváření afektivní vazby k budovám. Anna Lénárd zdůraznila, že komentovaná

procházka má v jejím pojetí být především příležitostí k diskusi a sdílenému prožitku; není tolik podstatné,

zda se člověk něco dozví nebo naučí. Panelové diskuse, která pod vedením A. Lénárd následovala, se zúčastnila Eva Bendová z Národní galerie v Praze, Richard Biegel z Klubu Za starou Prahu, Anna Czyżewska z varšavského sdružení Pracownia Etnograficzna a publicista Petr Brod. Diskusi provázela řada témat – mluvilo se o proměnách čtvrtí a často nesourodých vrstvách minulosti, které během procházky mohou být odkrývány; o struktuře procházek a jejich vedení, kdy vedle sebe vystávají konzervativnější a progresivnější způsoby provádění po městě; o tom, jak „průvodcovská“ zkušenost ovlivnila jednotlivé odbornice a odborníky v jejich další činnosti.

Významným výstupem projektu *Praha sdílená a rozdělená* jsou [paměťové mapy Prahy a Varšavy](#). Následující blok konference byl proto věnován právě paměťovým mapám a různým postupům při jejich tvorbě i webové prezentaci. Vystoupil Jérôme Segal ([The Vienna Project](#)), jenž pohovořil i o uměleckých aktivitách v ulicích Vídně. Mapa, která je dostupná na webu, je rovněž pojata spíše jako umělecké dílo než edukativní interaktivní mapa. Projekt, který představila Olha Zarechnyuk ([Lviv Interactive Project](#)), byl naopak veden především zájmem o architekturu a dějiny umění, který se tak stává pojítkem různých témat (archivy, osobnosti, interview, organizace, mapy, fotografie...). Anna Pokorná z MKC Praha vysvětlila důvody, proč se její organizace začala orientovat na historickou problematiku, a představila nedávno spuštěnou interaktivní mapu Prahy a Varšavy. Tato mapa bude postupně doplňována o nová témata. Je pojata jako otevřená platforma, do které se mohou zapojit další jednotlivci, organizace a školy a přispět tak k mapování minulosti i současnosti multikulturní Prahy. Miloš Vojtěchovský ([Sounds of Prague](#)) představil alternativní pohled na vytváření virtuálních map městského prostoru, a to otevřenou zvukovou mapu Prahy, která v tuto chvíli zahrnuje na 960 příspěvků od 40 příspěvůatelů a je vedena zejména snahou o vyzvednutí zvuku místa jako předmětu pozornosti. Jedním z témat navazující panelové diskuse bylo i to, do jaké míry je třeba v boji se současnými formami diskriminace, xenofobie a rasismu třeba hovořit o historických projevech těchto fenoménů. Jérôme Segal vyzdvihl roli soudobého umění a zejména jeho pouličních forem, „protože lidé, kterých se to nejvíc týká, asi moc nechodí na komentované procházky a na weby takovýchto projektů“. Diskusního panelu se zúčastnil i Michal Valach (Nadácia Milana Šimečku), který nastínil podobný bratislavský projekt, jenž se zatím nachází v zárodcích a plánech, a měl by zachytit aktuální multikulturalitu slovenského hlavního města.

Poslední sekce konference byla věnována výzkumným a vzdělávacím aktivitám, které provázely vznik paměťové mapy Prahy v rámci projektu *Praha sdílená a rozdělená*. Vystoupila zde romistka Romana Hudousková a přiblížila, jakým způsobem vznikaly položky v mapě věnované [historii pražských Romů](#). Protože důležitou součástí tvořilo pořizování rozhovorů s pamětníky, konference se zúčastnila také pamětnice, paní Olga Fečová, která krátce zavzpomínala na formování a fungování romské komunity v Praze

po druhé světové válce. Následující příspěvek Terezy Rejškové se zaměřil na didaktické [metodiky o Václavském náměstí](#), které v rámci projektu vznikly za spolupráce s historikem a pedagogem Milanem Hesem. Nastínila hlavní metodické perspektivy (čas, prostor, lidé a významy míst) a představila pracovní listy pro učitele a žáky. Poslední dva příspěvky v programu konference byly zaměřeny na výzkumně-vzdělávací aktivity spojené se zpracováním míst souvisejících perzekucí a vyvražďováním Židů a osob označených za Židy. Jakub Mlynář ([Centrum vizuální historie Malach](#)) krátce představil Archiv vizuální historie USC Shoah Foundation, který obsahuje více než 53 000 nahrávek rozhovorů s pamětníky a je plně přístupný badatelům, učitelům a dalším zájemcům na Univerzitě Karlově v Praze. Právě tento archiv patřil mezi zdroje, které využili studenti z Lauderových škol při přípravě položek o německých uprchlících, zařazených do paměťové mapy *Prahy sdílené a rozdělené*. Poslední příspěvek konference patřil zdařilé prezentaci samotných studentů pod vedením paní učitelky Kláry Kuběnové.

